

2020-10-23

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2017/351

Natur- och trafiknämnden

Rensättra naturreservat

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken besluta om att förklara Rensättra som naturreservat enligt förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad den 10 november 2020, bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 23 oktober 2020.

Sammanfattning av ärendet

Beslut om att påbörja inrättandet av Rensättra naturreservat fattades av miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 27 april 2011. I den reviderade översiktsplanen från 2018 anges området som pågående reservatsbildning.

Arbetet med att ta fram ett förslag till beslut och skötselplan pågick under 2017 och förslaget har sedan dess varit på två samråd, det första under 2018 och det andra, begränsade under 2020. Det senare samrådet genomfördes endast med berörda sakägare efter att två ändringar medfört ytterligare inskränkningar.

Flera ändringar har gjorts i det ursprungliga dokumentet, bland annat har avgränsningen ändrats utifrån ett yttrande från lantmäterimyndigheten. Den norra delen av reservatsområdet har utgått eftersom den skulle komma att strida mot gällande detaljplaner och anläggningsbeslut för gemensamhetsanläggning. Detaljplanerna har även setts över i den kvarvarande delen och den 23 september 2020 fattade miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslut om att upphäva de delar av berörda detaljplaner som överlappar med reservatet. I övrigt har flera ändringar genomförts av både föreskrifter och skötselplan, se vidare bifogade samrådsredogörelser.

Ärendet togs upp i natur- och trafiknämnden den 25 augusti 2020 men återremitterades med *uppdrag att komplettera med möjlighet att inrätta smärre rekreativsanläggningar, som exempelvis belysning längs en motionsslinga i reservatet.*

Handlingarna har kompletterats med en möjlig sträckning av en belyst slinga. Däremot har inga naturinventeringar genomförts. En eventuell negativ påverkan på artskyddade arter som kan finnas på platsen är därför inte utredd. Detta behöver kompletteras inför en anläggning av belysning i naturreservatet.

Ärendet

Den 27 april 2011 beslutade miljö- och stadsbyggnadsnämnden att påbörja inrättandet av Rensättra naturreservat under 2013. I översiktsplanen från 2012 finns området med som ett utredningsområde för naturreservat, vilket i den reviderade översiktsplanen från 2018 uppdaterades till pågående reservatsbildning.

Arbetet med att ta fram förslaget till beslut och skötselplan för Rensättra naturreservat skedde till stor del under 2017. Dessförinnan hade inventeringar och medborgardialog genomförts. Förslaget sändes under perioden mars-maj 2018 på samråd (samråd 1) till markägare, övriga sakägare och myndigheter. Sammanställning av yttranden och ändringar i förslag till beslut och skötselplan skedde under 2019. Flera synpunkter inkom, bland annat på områdets avgränsning. I lantmäterimyndighetens yttrande framkom det att en reservatsbildning i den norra delen skulle komma att strida mot gällande detaljplaner och anläggningsbeslut för gemensamhetsanläggning. Därför utgick den norra delen av naturreservatet efter det första samrådet.

På grund av problematiken med detaljplanerna i den norra delen av det blivande reservatet genomfördes en översyn av detaljplanerna även i den södra delen. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 11 december 2019 att påbörja processen med att upphäva de delar av detaljplanerna som överlappade med reservatet. Denna process har pågått parallellt med bildandet av reservatet och den 23 september 2020 beslutade miljö- och stadsbyggnadsnämnden att upphäva de delar av berörda detaljplaner som överlappar med reservatsbildningen.

Efter det första reservatssamrådet togs också en mindre del av det föreslagna reservatsområdet bort i anslutning till fastigheten Rensättra 5:1 på grund av att ytan är detaljplanelagd som kvartersmark med markanvändning avsedd för begravningsändamål inklusive tillhörande byggnader. En mindre utvidgning gjordes av reservatsområdet i väster för att stärka den svaga gröna korridoren mellan Rensättra och Skarpnäs.

Förutom ändringar av reservatets avgränsning genomfördes en del justeringar och tillägg av föreskrifterna. Bland annat tillkom en ny föreskrift som gör att det krävs tillstånd för att upprätta tillfälliga körvägar (A13), hundträningsområdet togs bort och ersattes med skrivningen att okopplad hund endast får medföras på *angiven plats*, skolor och förskolor undantogs från tillståndskravet för att organisera aktiviteter med mer än 100 personer, föreskriften om eldning ändrades så att eldning endast är tillåten på anordnad plats, en föreskrift tillkom för skötsel av vattenvegetation och tältning reglerades till maximalt två dygn. Det tillkom också undantag för anläggning av mindre byggnad för el eller vatten samt en föreskrift att utegym får anläggas med tillstånd från reservatsförvaltaren. Kartorna reviderades och en del uppdateringar och förtydliganden gjordes i skötselplanen, bland annat blev Sågsjön och kraftledningsgatan egna skötselområden. Området för ridvolt och rasthage togs bort ur kartan men finns

fortfarande med i text i föreskrifterna och skötselplanen. Samtliga förändringar beskrivs i samrådsredogörelserna, bilaga 2 och 3.

Två av ändringarna innebar ytterligare inskränkningar för sakägare och därför hölls ett andra, begränsat samråd med berörda sakägare. Ändringarna var en utvidgning av reservatsområdet i väster och en ny föreskrift A13, vilket medför att det krävs tillstånd för att upprätta körvägar i samband med underhåll av ledning. Det andra samrådet pågick mellan den 22 april – 28 maj 2020. Yttranden inkom på att tillfälliga körvägar bör få upprättas i akuta fall vilket bedömdes som rimligt och därför justerades föreskriften D2. Länsstyrelsen yttrade sig på att förbudet mot att flyga drönare regleras av annan part, att undantaget av underhåll av klätterleder bör flyttas till D-föreskrifterna, att vattenverksamhet kan krävas för vissa åtgärder samt att undantaget att uppföra mindre byggnad för el eller vatten istället bör omfattas av tillståndsplikt. Föreskrifterna justerades utefter synpunkterna förutom den sistnämnda om byggnad för el eller vatten.

Inför bildandet har medborgardialog, kulturmiljöanalys samt naturinventeringar genomförts. Rensättra är en del av Nacka-Värmdökilen och reservatet bidrar till att bibehålla de ekologiska och rekreativa sambanden i området. Dels i öst-västlig riktning mellan Skarpnäs och Velamsund, dels i nord-sydlig riktning mellan naturreservaten Gärdesudden och Abborrträsk. Det blivande reservatet är särskilt viktigt för att bevara spridningssambanden för barrskogslevande arter men utgör även en länk för arter knutna till ädellövskog. Rensättra är område med höga naturvärden som har stor betydelse för friluftslivet och som närrekreationsområde för boende i norra Boo. Hällmarkerna är rika på stigsystem och området nyttjas väl av skolor och förskolor. Naturvärdena är främst knutna till gammal barrskog med lång kontinuitet, sumpskogar med grova klibbalar samt hävdade öppna marker där gamla skyddsvärda ekar står i brynen. Tre av Skogsstyrelsen klassade naturvärdesobjekt på totalt ca 3,9 hektar finns inom reservatsområdet.

Ärendet togs upp för beslut i natur- och trafiknämnden den 25 augusti 2020 men återremitterades med uppdraget att *komplettera med möjlighet att inrätta smärre rekreativ anläggningar, som exempelvis belysning längs en motionsslinga i reservatet*. B-föreskrifterna och skötselplanen har kompletterats med en möjlighet att anlägga en belyst sträcka inom reservatet på i huvudsak befintliga grusade gångvägar, enligt bilaga 2 i förslag till Föreskrifter, avgränsning och skötselplan. Sträckningen kommer sedan att fortsätta på befintliga belysta vägar utanför reservatet. Dock har inga utredningar av belysningens konsekvenser på omgivande naturmiljö genomförts. En eventuell negativ påverkan på artskyddade arter som kan finnas på platsen är därför inte utredd. Detta behöver kompletteras inför en anläggning av belysning i naturreservatet.

För att skapa så goda förutsättningar som möjligt för nattaktiva arter är det viktigt att belysningen anläggs med bästa möjliga teknik, exempelvis sensorstyrning, för att minska eventuell negativ påverkan på växt- och djurliv, samt släcks nattetid efter klockan 22.

Ekonomiska konsekvenser

När naturreservatet bildas kommer det att finnas en del engångskostnader, exempelvis utmärkning av gräns och leder, skyltning, anordningar för friluftslivet samt viss restaurerande skogs- och markskötsel. Dessa kostnader beräknas till cirka 600 000 kr.

Reservatet blir ett permanent skydd av området och flera åtgärder såsom exempelvis anläggande av utegym, belysning eller ridvolt kan bli aktuella i framtiden men i dagsläget är det inte medräknat i budgeten.

Löpande underhåll av skog och mark samt friluftsanordningar beräknas i dagsläget till cirka 150 000 kr årligen.

Enheten för drift offentlig utemiljö har ansökt hos länsstyrelsen om markåtkomstbidrag för bildandet av Rensättra naturreservatet. Länsstyrelsen har i ett yttrande till Naturvårdsverket tillstyrkt att statsbidrag lämnas för bildandet av Rensättra naturreservat och överlämnar ärendet till Naturvårdsverket för beslut. Beslut om bidraget är ännu inte fattat.

Konsekvenser för barn

Inrättande av Rensättra naturreservat är mycket positivt för barn då området säkras för rekreation samt utveckling och bevarande av naturvärden. Redan idag är området mycket populärt och används flitigt av skolor och förskolor. De höga naturvärdena som finns inom reservatet är viktiga att bevara för framtida generationer.

Handlingar i ärendet

1. Föreskrifter, avgränsning och skötselplan, daterad 2020-11-10.
2. Samrådsredogörelse 1
3. Samrådsredogörelse 2

Kristina Petterqvist
Enhetschef
Enheten för drift offentlig utemiljö

Anna Herrström
Kommunekolog
Enheten för drift offentlig utemiljö